

**PROGRAMACIÓN DOCENTE DE VIOLONCELO**  
**CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA**  
**TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSEÑANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015)**

"A preservación e mellora da saúde de todos convértese no obxectivo principal que ha de guiar a actuación de todas as Administracións públicas, e todas as actividades quedarán supeditadas á protección dese ben superior que é a saúde". Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e atendendo tamén a outras posibles enfermidades que poidan padecer os nosos alumnos/as, tanto a metodoloxía (presencial, semipresencial e telemática) como a avaliación (presencial, semipresencial e telemática) poderá verse afectada en función da situación sanitaria que vivamos polo que o alumno/a deberá atender as modificación aquí introducidas.

<b>1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN</b>							
<b>DISCIPLINA VIOLONCELO I-II</b>							
ESPECIALIDADE:	Interpretación				ITINERARIOS:	VIOLONCELO	
CARÁCTER:	Obrigatoria				TIPO DE CLASE:	INDIVIDUAL	
DEPARTAMENTO:	Corda frotada				XEFE DE DPTO.:	Diego Segade	
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADORA DA DISCIPLINA:	Carolina Landriscini	
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII
ECTS/CUAD.	10	10					
DOCENTES:	NOMBRE E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB	TITORÍA	
	Carolina Landriscini				<a href="mailto:carolandris@gmail.com">carolandris@gmail.com</a>	Venres de 12:00 a 13:00	
	Héctor Eulogio Santos				<a href="mailto:hectorsantosconde@gmail.com">hectorsantosconde@gmail.com</a>	Lunes de 12:00 a 13:00h	

<b>2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS</b>	
<b>DESCRITOR:</b> Desenrolo e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzcan á interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.	
<b>COÑECEMENTOS PREVIOS:</b> Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos do cuadrimestre anterior.	
<b>RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:</b> Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxia principal se da coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente a súa esencia e existencia. Débese intentar tamén relacionar co resto das materias do currículo, particularmente con Repertorio Orquestral e Música de Cámara.	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T5, T6, T13, T15, T17
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10
Ver a lista e descrición no Decreto 163/2015 do 29 de outubro anexo II	

<b>3. OBXECTIVOS</b>	
DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1.- Desenrolar progresivamente a autonomía na resolución de problemas técnicos no estudo individual.	T1-T2-T3-T6-T15-X8-X21-X24
2.- Adquirir progresivamente a facultade de interpretar obras de diferentes estilos sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	T1-T2-X1-X11-X21-EI1-EI2-EI5
3.- Ter a capacidade de actuar en público con seguridade e control da situación.	T13-X6-EI1-EI4-EI10
4.- Interpretar en público un programa acorde co nivel amosando capacidade comunicativa e calidade	T13-X3-X6-X13-X21-

artística.	E11-EI2-EI4-EI5-EI10
5.- Participar nas actividades propostas polo departamento de corda, como mostra da súa implicación pedagóxica e educativa.	T17-EI6
6.- Comprender e expresarse con fluidez en inglés como lingua vehicular na aula.	T5

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
TEMA 1- Disposición corporal	1.1- Posición do instrumento e do arco: Control muscular e técnicas propioceptivas. 1.2- Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces. 1.3- Identificación, diagnóstico de problemas y búsqueda de soluciónes.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 2- Man esquerda	2.1- Desenvolvemento da velocidade dos dedos da mano esquerda. 2.2- Perfeccionamento do traballo das posicións da mano esquerda e os desplazamentos ao longo do batidor. 2.3- Dobres cordas e acordes, traballo da polifonía no instrumento. 2.4-Traballo sobre o <i>vibrato</i> para emplealo como un recurso expresivo axeitado a cada contexto musical.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 3- Man dereita	3.1- Perfeccionamento da sensibilidade auditiva como premisa indispensable para a obtención dunha boa calidade de son. 3.2- Coñecemento e perfeccionamento dos distintos golpes de arco como elementos de expresión musical. 3.3- Profundización no estudo das dinámicas, da precisión na realización das diferentes indicacións que a elas se refiren e do equilibrio dos niveis e calidades de soni resultantes. 3.4- Dobres cordas e acordes, traballo da polifonía no instrumento. 3.5- Perfeccionamento do control do movemento horizontal do brazo derecho ( <i>cantabile</i> ).	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 4- Parámetros estilísticos e de técnica instrumental	4.1- Interpretación de obras do repertorio do instrumento de dificultade acorde con este nivel académico. 4.2- Selección e dominio progresivo de exercicios e estudos útiles para o desenvolvemento da capacidade musical e técnica do alumno. 4.3- Desenvolvemento da comprensión das estruturas musicais nos seus distintos niveis de xerarquía: motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc. para chegar a través diso a unha interpretación consciente e non meramente intuitiva. 4.4- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos. 4.5- Desenvolvemento da capacidade de autonomía na búsqueda de dixitación e arqueo. 4.6- Desenvolvemento do hábito da autocrítica.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 5- Traballo individual e da memoria.	5.1- Entrenamento permanente e progresivo da memoria. 5.2- Estratexias para estimular e desenvolver a concentración. 5.3- Mellora do estudo individual para a obtención de resultados eficaces e satisfactorios. 5.4- Traballo sobre a comprensión e memorización da obra a interpretar.	1/5 parte de todas as sesións
TOTAL SESIÓNS:		16

Os contidos de violoncelo serán os mesmos variando unicamente o nivel de esixencia dependendo o cuadrimestre a cursar.

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA
<p>Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e atendendo tamén a outras posibles enfermidades que poidan padecer os nosos alumnos/as, a metodoloxía a empregar estará dividida en tres opcións:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>Docencia presencial:</b> na aula do centro na hora asignada.</li> <li><b>Docencia semipresencial:</b> este tipo de docencia realizarase cando o alumno/a, se as condicións de saúde o permiten, teña que pasar un período determinado recluído no seu domicilio ben por mor dunha cuarentena ou por unha afección debidamente xustificada. As clases realizaranse mediante a aula virtual ou plataformas como SKYPE, ZOOM, WEBEX ou similares. Os profesores poderán asignar como tarefa aos alumnos a realización e envío de vídeos ou audios co repertorio que estean a traballar. Esta modalidade semipresencial tamén pode ocorrer cos docentes xa que no caso de que teñan que pasar unha cuarentena substituirán as clases presenciais por clases telemáticas aínda que se durante a cuarentena o docente recibe a baixa médica entón as clases serán anuladas.</li> <li><b>Docencia telemática:</b> no caso de que se produza un confinamento total o alumno/a recidirá a súa docencia totalmente online no seu horario habitual para que non se produza ningún prexuízo de horario con respecto a outras materias. As clases realizaranse mediante a aula virtual ou plataformas online tipo SKYPE, ZOOM, WEBEX ou similares cando a</li> </ol>



totalidade dos alumnos do grupo ou o profesor tivera que gardar carentena. Os profesores poderán asignar como tarefa aos alumnos a realización e envío de vídeos ou audios co repertorio que estean a traballar.  
A lingua vehicular empregada será o inglés.

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NO PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Debido á crise sanitaria provocada polo COVID-19 e en prevision doutras enfermidades que poden interferir nas docencia dos alumnos/as, as clases poderán ser de dous tipos: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Presenciais na hora asignada á materia.</li> <li>• Telemáticas na hora asignada a materia</li> </ul>	23	174	198
<b>Exame (poderá ser presencial ou mediante vídeos enviados aos profesores en función das circunstancias).</b>	1	40	40
<b>TOTAL HORAS POR CUADRIMESTRE:</b>			<b>300H = 10 ECTS</b>

Os contidos da programación adecuaránse ao número de sesións que puidera ter o alumno en cada catrimestre polas particularidades do calendario escolar, exceptuadas aquelas que teñan que ver coa no asistencia sen xustificación do alumno.

## 6. AVALIACIÓN NO CENTRO DE ESTUDOS

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
<b>6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA</b>			
<b>6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)</b>			
Asistencia	Valorarase a asistencia e participación	T2, T5, X1, E16	10%
Estudo individual	Consecución dos obxectivos propostos	T1, T3, T6, T15, X8, X21, X24, E12,	35%
Audición /Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T13, X3, X6, X11, X13, E11, E14, E15, E10	45%
Audicións de departamento	Asistencia como público ás actividades do departamento	T2, T17, E16	10%
<b>6.1.2. AVALIACION ORDINARIA (ADELANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)</b>			
Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T5, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10	100%
<b>6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>(con mais de tres faltas pérdese a avaliación continua)</i></b>			
Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T5, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10	100%
<b>6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA (para alumnos sen avaliación continua, xa que para alumnos con avaliación continua esta será igual que a convocatoria ordinaria)</b>			
Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T5, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10	100%

## 6A. AVALIACIÓN SEMIPRESENCIAL E TELEMÁTICA

**Procedementos de avaliación para a modalidade semipresencial e telemática:** Se durante o período de avaliación o alumno/a está realizando un período de cuarentena polo Covid, por outra doenza xustificada, ou debido a un confinamento total a súa avaliación realizarase de forma telemática, mediante o envío de vídeos ao profesor. Para evitar que haxa unha manipulación no arquivo, daráselle unha palabra chave antes de comezar a gravación. Desta maneira, asegurámonos que a gravación está feita no momento e non sufriu modificación. Se por algunha razón o alumno/a tense que desprazar para dispoñer dunha boa conexión, permitiráselle un máximo de dúas horas para recibir o arquivo. Esta excepción deberá estar xustificada.

### 6A.1. CONVOCATORIA ORDINARIA

#### 6A.1.1. AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)

Asistencia	Valorarase a asistencia e participación	T2, T5, X1, EI6	10%
Estudo individual	Consecución dos obxectivos propostos	T1, T3, T6, T15, X8, X21, X24, EI2,	35%
Audición en streaming ou grabación	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T2, T13, T17, X3, X6, X11, X13, EI1, EI4, EI5, EI10, EI6	55%

#### 6A.1.2. AVALIACION ORDINARIA (ADELANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)

Audición en streaming ou grabación	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicales.	T1, T2, T3, T5, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
------------------------------------	---	--	------

#### 6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA) *(con mais de tres faltas pérdese a avaliación continua)*

Audición en streaming ou grabación	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T5, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
------------------------------------	--	--	------

### 6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA (para alumnos sen avaliación continua, xa que para alumnos con avaliación continua esta será igual que a convocatoria ordinaria)

Audición en streaming ou grabación	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T5, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
------------------------------------	--	--	------

#### Observacións:

- Para alumnos con avaliación continua haberá unha avaliación ordinaria e outra extraordinaria na que se aplicarán os mesmos porcentaxes de ponderación. No caso de alumnos sen avaliación continua (avaliación alternativa), a avaliación será igual independentemente da convocatoria elixida.
- Para aqueles alumnos que opten a Matrícula de Honra ver Anexo I coa relación de obras a interpretar para cada un dos cuatrimestres. O procedemento para a concesión de Matrícula de Honra consistirá nunha audición avaliada por un tribunal formado por profesores do Departamento de Corda.

## 7. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

### REFERENCIAS BÁSICAS

- Libros de exercicios: Feuillard, Sevcik, Starker, Cossmann
- Libros de estudos: Popper, Piatti, Servais, Gruetzmacher, Duport
- Obras do repertorio específico de violoncelo de diferentes períodos e estilos

### REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- Tortelier, P., "Así toco, así ensino"



XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE  
E FORMACIÓN PROFESIONAL  
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA

- Mantel, G., "Cello Technique"

#### 8. OBSERVACIÓNS

Debido ao carácter progresivo da materia e tendo en conta as necesidades individualizadas do alumnado (físicas, técnicas e musicais) e a súa experiencia; o repertorio, exercicios e estudos a traballar cos contidos e competencias descritas, serán individualizados.